

Η ΕΠΙΠΟΝΗ και νικηφόρα δημιουργική πορεία του «Πειραματικού Θεάτρου» της Μαριέττας Ριάλδη, σημείωσε ένα νέο αναδεδειγμένο στάδιο με το έργο της «Μάο — Μάο», που ανέθηκε με σκηνοθεσία της και με σκηνικά της Έσμε Πηλείδη.

ΜΕ ΤΟ ΤΡΙΤΟ αυτό έργο της η Μαριέττα Ριάλδη πλησίασε περισσότερο στον κεντρικό της στόχο που περιφρασεϊσκά αντιμετώπιζαν τα προηγούμενά της, στην ίδια πάντα κατεύθυνση του κοινωνικοφιλοσοφικού θεάτρου σ' επιπεδο παγκόσμιας επικαιρότητας, που αποτελεί και τον στόχο των νεοελληνικών θεατρικών της πρωτοποριών (Σκούρτης, Μουσαλίας, Μάτεσις, Καμπανέλλης, Κελαϊδής κλπ.).

Βέβαια το ότι ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος έχει μπει σε άταφος νεκρός με τόση να ζαναζωντανεύει φθορέρωτος, χάρη στις αναδιωκτικές ενέσεις των εκατό μικροπολεμικών των τελευταίων εικοσιπέντε χρόνων, αλλά και χάρη στην εξάλλη δικτατορία της εξοντωτικής τεχνοκρατίας, αυτό είναι κάτι που όλο και περισσότερο το ακούει κατά τα τελευταία δέκα χρόνια από κάθε λογής φωνές, κοινωνιολογικές, ψυχολογικές, φιλοσοφικές, διολογικές, καλλιτεχνικές, κι' όλοένα θαυότερα νιώθουμε το λιγότερο του «θίκου και ψυχικού» δελγόνου και την επιδείνωση του ασθματικού άγχους του, άγγιζοντας την τελευταία συνοριστική όμνη του αυτοαναληπτικού ενωτικού, ανασταλλικού κάθε δυνατότητα συμβίωσης με τις αρχές της ήθικας, της δικαιοσύνης και της συναισθηματικότητας και, πετώντας και το τελευταίο προσώπειο της υποκριτικής συγκάλυψης, σπρώχνει τον άνθρωπο στην αλλοπλοσκόνηση του αφού τον ναρκώνει με την ουτοπία και τον απανθρωποποίησή με τα κομπούτεος και τα ρομπότ των έγκεφάλων του ηλεκτρονικού πολιτισμού.

Ένα σκίτσο του Κ. Μητρόπουλου στο πρόγραμμα του θεάτρου δείχνει τους αντιπάλους άρχηγους των υπερδυναμικών να διεξάγουν τον αγώνα αλληλοεξόντωσης τους «μέσω τρίτων» — κοραγκιοζάκια που τα παίζουν στα δα-

ΣΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ :

«Μάο-Μάο»

κυλά τους με το «άζημιωτό» τους — δίνοντας όπλα στους «προστατευόμενους» τους για να εξοντωθούν μεταξύ τους και για λογαριασμό των μεγάλων τους προστατών. Καμμία έλπιδα συνεπώς να έλθει από κει ή σωτηρία. Στην τεχνική και στους νέους μένει ο τελευταίος λόγος.

ΠΑΝΩ σ' αυτή την άποψη έρχεται να συμβάλει το νέο έργο της Μαριέττας Ριάλδη. Μία επί πλέον διαπίστωση, μία κραυγή, ένα μαστίγωμα αφυπνιστικό. Το τελευταίο δημιουργείται τόσο με την προστιτική στην εξέλιξη της σημερινής τοσέας όσο και με την συνταρακτική δραματική όρμη του έργου. Κάτω από την ασφυδία της τενοκρατίας που πνίγει πλεονία κι' ελευθερίες, δημιουργώντας μία υποχθονία υπερχώρα. Και κάτω από τον φόβο και την τρομοκράτηση, «σφάζει ο πατέρας το παιδί και το παιδί τη μάνα». Στο εξοντωτικό αυτό τέλος το έργο θάνατι σταδιακά και αιτιολογημένα και με αξιολογική ευρηματική παρουσία και συνειδητικές σκηνές, με αλληγορικές αντιπροσώποιες και με α διεξοδα προβληματισμών της πραγματικότητας, περνώντας από την πείνα του πεινασμένου στην πείνα του άχαρτου. Κι' από τον φόβο του τρομοκρατημένου στον φόβο του τρομοκρατη. Δεν έχει σχέση με το θέατρο του «παράλογου». Έτσι είναι πιο κοντά στο «γκράν γκινιόλ». Αλλά κοντά σ' αυτό είναι και η άτυσφαιρα της εποχής μας. Κι' οι υφρές που θυμίζουν μάσκες του Ρόπε και του Ένσορ. Έτσι, παρ' όλη του την εζύτητα, δεν δημιουργεί υπερβολές αδικαιολόγητες.

Η ΜΑΡΙΕΤΤΑ Ριάλδη αυτήν την φορά ξεπεράσε τον εαυτό της στο συντονισμό μιας τετραπλήσης αποστολής. Σαν συγγραφέας, σαν σκηνοθέτης, σαν πρωταγωνίστρια κι' ακόμα σαν θιασάρ-

χης που πέτυχε ένα ολοκληρωμένο συντονισμό, τόσο των ηθοποιών που αποδίδουν το έργο, όσο και των τεχνικών μέσων, των ήχητικών των φωτιστικών, των μουσικών και των σκηνογραφικών που ενεργώς συμβάλλουν ώστε να πραγματοποιηθεί μία εξαιρετική παράσταση με δυνατότητα περισσότερης επιτυχίας σε ζένες σκηνές, ευρωπαϊκές ή αμερικανικές, όπου θα μπορούσε ν' αξιοποιηθεί το φινάλε του έργου, εκεί που οι ηθοποιοί μένουν απολιθωμένοι με τα χέρια ψηλά.

Σημαίνει το σκώμα αυτό των χειρών, παράδοση στο μοιραίο ή επίκληση στο Θεό; Αυτό το ερωτηματικό σκεπασμένο με απόλυτη ιωπή είναι μία πρόκληση για μία σκηνή «λιδική θήταρ» που έστω και τεχνικά θα μπορούσε να γίνει αν ξεπετιόντουσαν από την πλατεία ένα - δυο για να έμφυχώσουν τους απελπισμένους λυγνώντας τους στον ίδιο και φυσικό δρόμο. Και δεν ήταν δικώς λόγο του ή τιγνυή αυτή μου θυμισε ένα τραγουδι ναρμένο πριν δέκα χρόνια, που μερικοί χαρακτηριστικοί στίχοι του μάς λένε: «Γυρίστε πίσω! θάνατι για η φρενισμένη κοούρα. — Τ' αλόγατα άφηνίσανε και σπάσανε τα γκέμια. — Και τρέχουν μπρός κι' όλο πιο μπρός. Μα πια δεν τα οδηγάτε. — Αθούλευτους μας σερνουν προς τον γκρεμόν ολόσια. — Γυρίστε πίσω! Οι δυνατοί κι' οι άδυνατοί. Όλοι αντάμα. — Σπννάτε από το λήθαργο, τ' αφιώνι και την τρέλλα. — Γυρίστε πίσω! θάνατι για, δυστυχισμένοι άνθρωποι. — Είναι καρός, ήρθε η στιγμή, ήρθε η ώρα η τελευταία. — Απ' τα ψηλά κι' απ' τα μακριά, κάντε κοντό το δέμμα. — Και ιδέστε νύου, δίπλα σας και μέσα στον εαυτό σας. — Εκεί ή βλέπε όλο το φως και της ψυχής τη ζέστα. — Το μάλοσμο για τις πληγές και της ζωής τον άρτο...».

Η απόδοση έγινε, κατά σειρά εισόδου, από την Μαριέττα Ριάλδη, τον Βύρωνα Ξεορρή, Ρίτα Λαμπρινού, Κάτια Τσαλινόβα, Πάνο Νικολαΐδη, Πάνο Παπαϊάννου, Γιάννη Παπαδάτο, Σπύρο Σουμάλα και Πόπη Άλκουλη. Δεν μπορεί να κάνω διάκριση για κανένα. Ήταν όλοι εξαιρετικοί. Κι' επάνω απ' όλους, ο σκηνοθέτης.